

Bhagcdk Singh Sohan Singh v. Smt. Om Sharma and others .
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ।

(7) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ "ਸਿਰਫ ਮੁਆਵਜ਼ੇ" ਵਜੋਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਦਾ। ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਖਰਚੇ ਦੇ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ. ਕੇ. ਐੱਸ.

ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ. ਜੇ., ਐਸ. ਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਐਮ. ਐਮ. ਪੰਡੀ, ਜੇ. ਜੇ.

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ,
ਬਨਾਮ

ਐਸ.ਐਮ.ਟੀ. ਓਮ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1980 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 159 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

23 ਨਵੰਬਰ 1982

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ (IV of 1939)- ਧਾਰਾ 110, 110-A ਤੋਂ 110-F— ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ (1855 ਦਾ XIII)— ਧਾਰਾ 1-ਏ ਅਤੇ 2—ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ — ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ- ਨਿਰਭਰ ਬੀਮੇ, ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਯੂਚੁਟੀ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਰਸੀਦ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ—ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ—ਕੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ —ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ—ਕੀ ਸਿਰਫ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1939 ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਸਵਾਲ ਤੰਗ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲਾਭ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਾਈਵੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀੜਤ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਚੰਗੀ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬੀਮਾ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਆਖਰਕਾਰ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਕ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜ਼ਖਮੀ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ ਅਪੰਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸੇ ਸੱਟ ਨਾਲ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹੀ ਲਾਭ ਗ੍ਰਾਹੀ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੱਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਵੀ, ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਬੀਮਾ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ 5 ਅਤੇ 12)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਵਰਗੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸੇਵਾ, ਉਦਯੋਗ, ਕਿਫ਼ਾਇਤੀ, ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਦੁਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁਲਤਵੀ ਫਲ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਮੌਤ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣਾ, ਅਸਮਰੱਥ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਅਸਲ ਚਸ਼ਮੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ

* ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ। ਇੱਥੇ

ਜੋ ਗੱਲ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਇਕੱਲੇ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਉਹ ਜੋ ਸਿਰਫ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਮੁਲਤਵੀ ਕਮਾਈਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੱਖਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਫੈਮਿਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾ, ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ (ਪਾਰਾ 23 ਅਤੇ 30)।

ਆਯੋਜਿਤ, ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 110, 110-ਏ ਤੋਂ 110-ਐਫ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਵਾਹਨ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵਾਂ ਫੋਰਮ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਘਾਤਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣਾ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਾਰਜ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੌੜਾ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਰੇਗਾ

Bhagcdk Singh Sohan Singh v. Smt. Om Sharma and others .
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਸਿਰਫ਼ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ / ਘਾਤਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 1-ਏ ਅਤੇ 2 ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਹਨ। ਇਹ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਣੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਐਕਟ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1-ਏ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਸੰਬੰਧ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਘਾਤਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਤੇ ਮੋਟਰਰ ਵਹੀਕਲਸ ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਜਾਂ ਸਿਰ-ਲੰਬਾ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਧੁਨੀ 1 ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਤੋਪਾਂ, ਦੇ ਵਿਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਕੰਮ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-A ਅਤੇ 110-B ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੱਟਾਂ ਜਾਂ ਮੌਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਇਹ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਤੋਪ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਤੇ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਆਮ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। (ਧਾਰਾ 13 ਅਤੇ 14)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਬਰਾਬਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੈਮਾਨੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ। ਇਸ ਸੰਤੁਲਨ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਹਵਾ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਬੰਧਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਨ, ਰੋਟੀ-ਜੇਤੂ ਦੀ ਮੌਤ ਇੱਕ ਤਬਾਹੀ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਭਰੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਨਾ-ਮੁੜਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੋਲਟਿਅਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਫੈਮਿਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਵਰਗੇ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। (ਪਰਾ 25)

ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਇਬਰਾਹਿਮ ਅਤੇ ਹੋਰ 1974 ACO 150.

ਪਰਾਤਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ, 1977 ACO 72.

ਉੜੀਸਾ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਿਬਾਨੰਦ ਪਟਨੀਆਕ ਅਤੇ ਹੋਰ, 1979 ACO

45. ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ

Bhagat/Singh S<Aam SiAgh tJ.^Smt. (M Sharma and others
(S. S. Sandhwalia, C.J.)
ਰਾਮ ਸ਼ਰਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਕੁਤਲਾ ਰਾਏ, ਏਆਈਆਰ 1961 ਪੰਜਾਬ 400।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, 1967 ACO 150.

ਯੂਨੀਕ ਮੋਟਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਜ਼ੈਰੀਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ,
1968 ਏ.ਸੀ.ਓ. 318.

ਓਵਰਰੂਲਡ

ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ 7 ਜਨਵਰੀ, 1982 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸ. ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ 23 ਨਵੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 29 ਮਾਰਚ, 1983 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

28 ਨਵੰਬਰ, 1979 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਸਿਰਿਆਂ ਹੇਠ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

(1) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਭੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸਲ ਯੋਗਦਾਨ :-

1. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਓਮ ਸ਼ਰਮਾ	50 x 12x10	ਰੁ. 9,600 -
2. ਉਤਰਾ ਸ਼ਰਮਾ	100x12x11	ਰੁ.
3. ਲਲਿਤਾ ਸ਼ਰਮਾ	100X 12x13	ਰੁ. 15,600-
4. ਅਨਿਲ ਸ਼ਰਮਾ	100x12x14	ਰੁ.
5. ਨੰਦਨੀ ਸ਼ਰਮਾ	100 x 12 x	ਰੁ. 15,600-
6. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਾਜਵੰਤੀ ਟੋਕਨ ਹਰਜਾਨਾ		ਰੁ. 1,000-00
	ਕੁੱਲ	ਰੁ. <u>71,800-</u>

(2) ਜੀਵਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਕਸ਼ਟ, ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਮਾਂ ਲਈ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧ 2,200'00

ਗ੍ਰੈਂਡ ਕੁੱਲ

74,000- 00

ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਓਮ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਟਰੱਕ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨਾਲ ਬੀਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੈ। 50,000.00 ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 3 ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ,

ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਸਫੈਦ ਰੁਪਏ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਦੁਆਰਾ 24,000.00 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ 0 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਓਮ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਾਜਵੰਤ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਕਿਸੇ ਨੈਸ਼ਨਲਾਈਜ਼ਡ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੰ. 30-ਸੀ. 1980 ਦੇ ਆਈ.ਐਲ.

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 1 ਤੋਂ 6 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅੰਤਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁਪਏ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 6,00,000 ਜਾਂ ਜੋ ਵੀ ਰਕਮ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮਝੇ, ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਆਰ.ਐੱਸ.ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ।

ਡੀਐਸ ਬਾਲੀ, ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 6 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਐਲ ਐਮ ਸੂਰੀ, ਨੰਬਰ 8 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਆਈ ਬੀ ਭੰਡਾਰੀ, ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ. ਜੇ

1. ਕੀ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾ, ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਗੁਣਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। , ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹੈ।

2. ਬਹੁਤ ਹੀ ਬ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਵੰਡ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਕੂਲ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇਹ ਕੁੱਝ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ, ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਕਿਫਾਇਤੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਚਰਿੱਤਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਟੋਰਟ-ਫੈਸਰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਲੈ ਲਵੇ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਿਫਾਇਤੀ, ਸੂਝ-ਬੂਝ ਅਤੇ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁਲਤਵੀ ਵਾਪਸੀ ਹਨ ਜੋ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਸਰੋਤ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ। ਐਰੇਯੂ •ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਖ਼ਤ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰਜਾਨੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ; ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਦਾ ਅਸਲ-ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨੇ ਇਹ

ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਲਿਆਏ ਹਨ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਤਰਲ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬੀ. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਕਾਮਨ ਵੈਲਥ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਤੱਕ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਵਿਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਟਕਰਾਅ ਸ਼ਾਇਦ ਪੇਰੀ ਬਨਾਮ ਕਲੀਵਰ (1) ਵਿੱਚ ਤੰਗ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਦੋ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹਿਲੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਥੇ ਚੋਣ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਘੇ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲਈ ਹੈ। ਆਦਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਪੇਰੀ ਬਨਾਮ ਕਲੀਵਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

4. ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਮਾਮੂਲੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ 1980 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 159 (*ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਓਮ ਸ਼ਰਮਾ*) ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਪੁੰਡੀ, ਜੇ. ਮੂਲ ਸਵਾਲ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕੀ ਗਰੈਚੁਟੀ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਬੀਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। . 1979 ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 251, 279 ਅਤੇ 300 ਵਿੱਚ, ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸੇ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸੁਣੇ ਜਾਣੇ ਸਨ।

5. ਉਸ ਹੱਦ 'ਤੇ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਸੂਚਿਤ 'ਨੋਟਿਸ' ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲਜ਼ ਐਕਟ, 1939 ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

" .. ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਵਾਰਡ। ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 110-ਏ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ,

(1969) ੧ਸਾਰੇ। ER 555.

ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ; ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਾਹਨ ਦੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ।

'ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਚ; ਸਾਰ, ਇਸ ਲਈ, ਆਸ਼ਚਰਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਸਵਾਲ ਤੰਗ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ

ਗਈ ਇੰਨੀ ਵਿਆਪਕ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਲੀਵਰ ਅਤੇ ਕੂਹਣੀ ਕਮਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈਵੇਅ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

5-ਏ. ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਬਿਲਕੁਲ ਬਾਹਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਕੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। *ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2)* ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ : -

(3) ਢੁਕਵਾਂ ਗੁਣਕ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (AIR 1977 SC 1189) (supra) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਲੇਟ ਦੇ ਕੇਸ (1969 Acc CJ 312) (HL) (ਸੁਪਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਛੋਟਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਣਉਚਿਤ ਕਾਰਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਛੋਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ, ਉਸਦਾ ਉੱਚਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਬਣਨਾ। ਡੇਪ ਈ ਐਨਡੋਟ ਐਸ ਡੂ ਏਟ ਓਈ ਐਲ ਐਨ ਐਸ ਐਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ।

(2) ਏਆਈਆਰ 1979 ਪੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਹੈਰੀ. 50.

ਕੁਦਰਤੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਜਾਂ ਬਿਪਤਾ, ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ , ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ। ਅਜਿਹੇ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੀਮੇ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ, ਟੈਰਟ-ਫੇਸਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਬੀਮਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ *ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਾਂ , ਫਿਰ ਵੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਹਿੱਤ ਲਈ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਿੱਖੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ (ਜਵਾਬਦਾਰਤਾ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਐਲ. ਐਮ. ਸੂਰੀ ਦੁਆਰਾ) ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਹੀਂ। ਅਰਥਪੂਰਨ ਦਲੀਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣ ਲਈ ਮਨਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ tbe ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਬੇਝਿਜਕ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬੀਮਾ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਦਾ ਹੈ-ਕੀ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਵਰਗੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਬੀਮੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਮਾਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਬੀਮਾ ਧਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਸਿਰਫ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ, ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

6. ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੰਮਲ ਅਦਾਰੇ ਤੋਂ ਬੀਮਾ ਪੈਸਾ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਖਤਰੇ 'ਤੇ ਵਸੂਲੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਮੇਕਰ ਬਨਾਮ ਬੋਲਟਨ (3) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਐਲਨਬਰੋ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਸੱਟ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਲਈ ਹਰਜਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਆਸਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1846 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(3) (1808) 1 ਕੈਪ 493.

ਲਾਰਡ ਕੈਪਬੈਲ ਦਾ ਐਕਟ. ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੂਰਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

7. ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ (1855 ਦਾ ਐਕਟ 13) ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ: -

"ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਗਲਤ ਕੰਮ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਕਸਰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹੋਈ ਸੱਟ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਫੈਟਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਹਮਰੁਤਬਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸ਼-ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਟੋ ਵਜੋਂ, ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਸੀ।

8. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 'ਨੁਕਸਾਨ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਸੀ ਅਤੇ' ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਸਨ। . ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਦਾਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਰੈਡਪਾਥ ਬਨਾਮ ਬਲਫਾਸਟ ਅਤੇ ਕਾਉਂਟੀ ਡਾਊਨ ਰੇਲਵੇ, (4) ਵਿੱਚ ਸਰ ਜੇਮਜ਼ ਐਡਰਿਊਜ਼ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਤਰਕ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੇਲ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੰਕਟ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਗਣਨਾ: -

“ਇਹ ਉਸ ਫੰਡ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਾਲੇ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) (1947) NI 167.

ਕੰਪਨੀ। ਇਸ ਆਖਰੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਜੋੜਾਂਗਾ ਕਿ ਜੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਤਬਾਹੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਟੱਲ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਝਰਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ, ਸੁੱਕ ਗਿਆ।”

9. ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਲਾਈਨ ਰੇਫਰ ਅਟੱਟ ਮਿਸਾਲ ਸ਼ਾਦ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ¹ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਨ। ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਸੱਚ ਸੀ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੀਮਾ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਸੱਚਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਮੀਆ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਨ। *ਬ੍ਰੈਡਬਰਨ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰੇਟ ਵੈਸਟਰਨ ਰੇਲਵੇ* ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਕੇ. (5), ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਬੀਮਾ. ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ-ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਿਗੋਟ, ਬੀ., ਨੇ ਦੇਖਿਆ: -

ਇੱਕ ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰ ਆਦਮੀ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਬਰਸਾਤੀ ਦਿਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਤੱਤ; ਪਰ ਇਹ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਰਕਮ ਮਿਲਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ *ਬ੍ਰੈਡਬਰਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਰੀ ਬਨਾਮ ਕਲੀਵਰ*, (6) ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਮਾ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਖੇਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਨ ਹੈ

(5) (1874) ਐਲਆਰ 10 ਐਕਸਚ. 1.

, (6) 1969 ACJ 363.

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪੈਸਾ ਜੋ ਉਸਨੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਟੌਰਟ-ਫੈਸਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੋਚੋ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ - ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਰਿਮੋਟ ਹੈ ਨਕਲੀ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕਿਉਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਬੀਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲ ਜਾਣਾ ਸੀ; ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਸਮੇਂ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਬ੍ਰੈਡਬਰਨ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰੂਟ ਵੈਸਟਰਨ ਰਿਲਾਇੰਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੇਸ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਦੁਵਿਧਾ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਬੀਮਾ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਘਾਤਕ ਐਕਟਿਵਿਡਿਟ ਐਕਟ, 1959 ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1846, ਜਾਂ ਕੈਰੇਜ ਬਾਏ ਏਅਰ ਐਕਟ, 1932 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਲਾਭ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮੇਤ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ 1948 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਧਾਰ (ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ) ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਲਾਰਡ ਕੈਂਪ ਬੈਲਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆਉਣਾ। ਕਾਨੂੰਨ 'ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ £ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਵਜੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੌਰਟ ਫੈਸਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਦੇਵੇਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਲਾਰਡਜ਼ ਕੈਂਪਬੈਲ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ, ਬੀਮਾ

(ਦੂਜਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ) ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

11. ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਫਾਇਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੀਮਾ ਲਾਭ, ਅਗਾਊਂ ਨਜ਼ਰ, ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਆ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ

ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਐਲ.ਐਮ. ਸੂਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੋਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਰੁਖ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਇਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇੱਥੇ ਓਨਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਘਾਤਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਵੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ) ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੁਣ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

12. ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਫੈਟਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਥੋਂ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਕੁਝ ਅਸਪਸ਼ਟ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ / ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਫੈਟਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਗਲੀ ਸੋਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬੀਮਾ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਆਖਰਕਾਰ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਕ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜ਼ਖਮੀ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ ਅਪੰਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਉਸੇ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹੀ ਲਾਭ ਗੁਆ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੱਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ, ਬੀਮਾ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। .

13. ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਘਾਤਕ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹੁਣ ਵਾਧੂ ਹਨ

ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 110, 110-A ਤੋਂ 110-F ਤੱਕ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਤੋਂ ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 110, 110-ਏ ਤੋਂ . 1969 ਦੇ >y ਐਕਟ 56 ਦੁਆਰਾ 110-F ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 110 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਾਦਸਿਆਂ, ਮੌਤ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੋਟਰ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ. ਸੈਕਸ਼ਨ 110-ਏ (1) (ਬੀ) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 110-ਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟਿਸ 'ਸੈਕਸ਼ਨ 110-F ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਫੋਰਮ ਡੋਰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਚਾਹੇ ਘਾਤਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹੁਣੇ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੰੜਾ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ /

14. ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 1-ਏ ਅਤੇ 2 ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਆਈਸੀਪੋਰ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ ਸਵੀਪ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ ਐਕਟ ਦਾ 110-ਬੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਬੰਦਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 1-ਏ ਉਪਰੋਕਤ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਰਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਜੋ ਸਿਰਫ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਹੀ ਕੈਟਮੇਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਾਤਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਕੰਮ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 110-ਏ ਅਤੇ 110-ਬੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਾਸ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੱਟਾਂ ਜਾਂ ਮੌਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਤੋਪ 'ਤੇ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ, ਜੇ ਲੋੜ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਆਮ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

15. ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦਾ ਵਾਹਨ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਤਿਅੰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸਟੈਂਡ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਓਟਿਓਜ਼ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਬਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

16. ਇੱਥੇ ਬਿੰਦੂ *ਰੀਸ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਹੈ।* ਹਾਲਾਂਕਿ, *ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਨਾਰਦਰਨ ਇੰਡੀਆ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰਜ਼ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ (ਟੀ)* ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮੈਂ ਲੈਣ ਲਈ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ :-

“ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1939 ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ (ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ) 'ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1855 (1855 ਦਾ ਐਕਟ 13) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।), ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਉਸ ਡੇਟਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਸਹੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(7) 1971 ਏਸੀਜੇ 206

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਓਮ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਦਮਯੰਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (8) ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

“ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਘਾਤਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਿਆਪਕ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਘਾਤਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1-ਏ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੁਆਰਾ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ । ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ”

ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਚਿਨੱਪਾ ਰੈੱਡੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ , ਜੋਸ਼ੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਰੇਸ਼ ਕਾਜ਼ਿਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (9) ਵਿੱਚ ਜੇ.

" ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਘੇਰਾ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 'ਸਿਰਫ' ਬਣੇ। ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ, ਦੀ ਜਾਨ. ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਕਾਹਲੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਣ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਆਸ਼ਰਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੀੜਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) 1972 ਏਸੀਜੇ 334

(9) 1978 ACJ 80

Bhaga't Singh Sohan Singh v. Smt. Om Sharma and others
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਪੱਟੀ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

17. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਅਤੇ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਭਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਖ਼ਤ ਪਾਲਣਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ, ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਇੱਥੇ ਸਵਾਲ ਹੁਣ ਅਸਲੀਅਤਾਂ ਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਦਾ।

17-ਏ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, *ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ* ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਰਕਮ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਗੁਣਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸਿੱਧ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

18. ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੂਰਵ ਬੀਮੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ■ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬੀਮਾ ਲਾਭ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕੀ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਚੂਟੀ ਵਰਗੇ ਸਮਾਨ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਇਨ੍ਹੇ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਅੰਤਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੋ ਸਵਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਣਾ ਉਚਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ: -

- (i) ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀੜਤ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਗ੍ਰੈਚੂਟੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਰਗੇ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ (ਚਾਹੇ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ) ਅਤੇ

ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਸਲ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ.

20. ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਢੰਗ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਿਯਮ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। 'ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਉਪਬੰਧ ਐਕਟ 1952' ਵਰਗਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਥੇ ਕੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤੀ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਤੱਤ ਵੀ ਉਸੇ ਲਈ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਕਾਫ਼ੀ, 1, ਈ-ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦੀ ਉਦਾਰ ਦਰ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਦੁਆਰਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਫੰਡ ਤੋਂ ਕਢਵਾਉਣ ਲਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜੋ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਅਤੇ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬੱਚਤ ਅਤੇ ਕਿਫ਼ਾਇਤੀ ਹੈ ਅਤੇ 'ਇਹ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਐਨੂਏਸ਼ਨ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਰਕਮ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧਾਏਗਾ। ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਰਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 'ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮਝਣਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਗਲਤ ਨਾਮ ਹੈ।

21. ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਗਰੈਚੁਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ, ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਐਕਟ 1972 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਕਿਸੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਨਸੀਸੀਟੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਸੇਵਾ ਲਾਭ ਵਜੋਂ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਦੇ ਅਨੰਦ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਦੇ ਲਾਭ ਦੀ ਅਸਲ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ

Bhaga't Singh Sohan Singh v. Smt. Om Sharma and others
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸੇਵਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹਾਈਵੇਅ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਅਣਜਾਣ ਹਾਲਾਤ।

22. ਵਿਧਵਾ ਜਾਂ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਯੋਗ ਫੈਮਿਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਤੱਤ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਅਪਾਹਜਤਾ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਆਮ ਪੈਨਸ਼ਨ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਭਾਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਸਰੋਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇੱਥੇ ਅਸਲ ਪਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ, it ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੈਰੀ ਬਨਾਮ ਕਲੀਵਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ : -

“ਫਿਰ, ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੀਮੇ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਹੈ? ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਕੇਸ ਲਓ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਮਾਲਕ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਘਰ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤੇ £20 ਦੀ ਉਜਰਤ ਹੋਵੇਗੀ (ਖਾਤਾ PA YE ਛੱਡਣਾ, ਬੀਮਾ ਸਟੈਪਾਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਆਧੁਨਿਕ ਰੂਪਾਂ) ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਹ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ £4 ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਆਦਮੀ ਲਈ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ £4 ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀ £4 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਆਦਮੀ ਦੀ ਮਾਮੂਲੀ ਤਨਖਾਹ £21 ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ,

£4, £1 ਉਸਦੀ "ਮਜ਼ਦੂਰੀ" ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ £3 ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਆਦਮੀ ਦੀ ਮਾਮੂਲੀ ਉਜਰਤ £23 ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, £4 ਵਿੱਚੋਂ, £3 ਉਸਦੀ "ਉਜਰਤ" ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ £1 ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਮਾਲਕ ਤੋਂ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਗ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਆਦਮੀ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਉਜਰਤ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਰਕਮ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤੀ ਹੈ।

ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਕੀਮਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਤਮ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਅਪਾਹਜਤਾ 'ਤੇ। ਉਸਦੀ ਕਮਾਈ ਉਸਦੀ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਤਨਖਾਹ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ £24

ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਰਕਮ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੰਮ ਲਈ ਹੋਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਾਈ ਹੋਈ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ ਉਹ ਇੱਕ ਯੋਗਦਾਨੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸੀ, ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

23. ਪੂਰਵ-ਚਰਚਾ ਤੋਂ, 1 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ; ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਵਰਗੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸੇਵਾ, ਉਦਯੋਗ, ਕਿਫ਼ਾਇਤੀ, ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੇ ਮੁਲਤਵੀ ਫਲ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਜਾਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਮੌਤ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣਾ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ - ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗ ਸੈਟਿਸ ਫੈਕਟਰੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਅਸਲ ਚਸ਼ਮੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ / -ਇੱਥੇ ਜੋ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੱਖਾ ਅੰਤਰ (ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ)

ਇਕੱਲੇ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਭ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਲਤਵੀ ਕਮਾਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫਿਊਜ਼ਡ, ਫੈਮਿਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

24. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ! ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਬੀਮਾ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਪਰਉਪਕਾਰ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਨੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਾਵੇ ਨਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ। ਇੱਥੇ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਿਹਨਤ, ਕਿਫ਼ਾਇਤੀ, ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਮੁਲਤਵੀ

Bhaga't Singh Sohan Singh v. Smt. Om Sharma and others
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਫਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹਰਜਾਨਾ. ਬ੍ਰੈਡਬਰਨ ਬਨਾਮ ਦਿ ਗ੍ਰੇਟ ਵੈਸਟਰਨ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਜ਼ਹੂਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੈਮਵੈਲ, ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਬੀਮੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ: -

“ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਿਉਰੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾਲ 217 ਐਲ. ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਸ ਦਫਤਰ ਤੋਂ 31 ਐਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹਰਜਾਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ 217 L ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੈ। ਡਾਲਬੀ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਲੰਡਨ ਲਾਈਫ ਅਸੂਰ ਵਿੱਚ। ਕੰਪਨੀ (10), ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬੀਮਿਤ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਉਸਦਾ ਹੱਕ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ; ਇਹ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਉਸ ਲਾਭ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(10) 15 ਸੀਬੀ 365

ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਉਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਸੂਲਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਪੈਰੀ ਬਨਾਮ ਕਲੀਵਰ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: -

“ਇਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਦਰੋਹ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਲਟ, ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹਰਜਾਨੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਤ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਕਿ ਸਿਰਫ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ”

.....■

25. ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ। ਇੱਥੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਬਰਾਬਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੈਮਾਨੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ

ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਕੀ ਹਨ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ. ਇਸ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਓ. ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਹਵਾ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। *ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਦੇਖਿਆ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਬੰਧਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਨ, ਰੋਟੀ-ਜੇਤੂ ਦੀ ਮੌਤ ਇੱਕ ਤਬਾਹੀ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਭਰੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਨਾ-ਮੁੜਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੋਲਟਿਅਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਲਈ ਪਰਦੇਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀਮਾ, ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੁਲਤਵੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਬੱਚਤ, ਉਸਦੀ ਕਿਫ਼ਾਇਤੀ ਜਾਂ ਦੂਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ। ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ, ਇਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਖੋਹਣਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਤਸੱਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ,

Bhaga't Singh Sohan Singh v. Smt. Om Sharma and others
(S. S. Sandhawalia, C.J.)

ਇਹ ਮੰਨੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗਰੈਚੁਟੀ ਵਰਗੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਟੌਰਟ ਫੈਸਰ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹਰਜਾਨੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

26. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ। *ਪੇਰੀ ਬਨਾਮ ਕਲੀਵਰ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਘਾਤਕ ਹਾਦਸੇ ਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਭਿੰਨਤਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਸੀਦਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ। ਕੁਦਰਤ ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਮਾ, ਯੋਗਦਾਨੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਪਾਤ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤੰਗ ਤਕਨੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

27. ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤੰਗ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਕੁਝ ਤਾਜ਼ਗੀ ਭਰਿਆ ਬ੍ਰੇਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿੱਚ! *ਪੈਫ ਬਨਾਮ ਸਪੀਡ* (11), ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਟੌਰਟਫੇਸਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ। *ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਐਸਪੋਗਨੇ*, (12) ਵਿੱਚ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੋਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਵੈਧ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿੰਡੋਅਰ ਜੇ., ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਚਿਤ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ: -

"* * *. ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ

- (11) 105 ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 549.
(12) 105 ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 569

ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ:

- (a) ਉਹ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ; ਜਾਂ
- (b) ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਪਹਿਲੇ ਵਰਣਨ ਵਿੱਚ ਦੁਰਘਟਨਾ ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਸਬਰੋਗੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ, ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, * ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਵਰਣਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਕੁਝ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਾਭ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜਾਂ ਸੱਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਕੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਿਸ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੁਆਰਾ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਾਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਹਮ ਬਨਾਮ ਬੇਕਰ, (13) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਰਨਭਾਈ ਮੁੰਜਾਭਾਈ ਵਾਧੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ (14), ਪੇਰੀ ਬਨਾਮ ਕਲੀਵਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਮੌਤ-ਕਮ-ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਗ੍ਰੈਚੂਟੀ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਟੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰਮੀਆ ਇਮਾਮੀਆ ਸ਼ੇਖ ਅਤੇ

(13) 106 ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 340

(14) 1973 ACJ 226.

ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਾਬਾਲਗ ਸੁਰੰਦਰਾ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, (15), ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ

Bhaga't Singh Sohan Singh v. Smt. Om Sharma and others
(S. S. Sandhawalia, C.J.)

ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇਬਰਾਹਿਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, (16) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਚ.ਐਲ ਆਨੰਦ ਜੇ. ਨੇ ਭਾਗਵੰਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (17) ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਰੀ ਬਨਾਮ ਕਲੀਵਰ ' ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਬੀਮੇ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਲਾ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (18) ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੀਟਾ ਅਰੋੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਾਲਿਕ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, (19), ਡੀ.ਬੀ. ਲਾਲ, ਜੇ., ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

28. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਪਰਵਤਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਈਅਦ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (20) ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਿਬਾਨੰਦ ਪਟਨਾਇਕ ਅਤੇ ਹੋਰ (21) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। . ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ , ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਾਂਗਾ।

29. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਲਏ ਗਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਡਾ. ਰਾਮ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਰਾਏ, (22) ਵਿੱਚ , ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿਚਕਚਾਹਟ ਨਾਲ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਮਯੰਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਡੀ.ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਜੇ., ਇੰਜ

(15) 1978 ACJ 130

(16) 1974 ਏਸੀਜੇ 150

(17) 1975 ACJ 56.

(18) 1978 ਏਸੀਜੇ 143

(19) 1975 ACJ 420

(20) 1977 ਏਸੀਜੇ 72

(21) 1979 ਏਸੀਜੇ 45।'

(22) ਏਆਈਆਰ 1961

ਜੋਗਿੰਦਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ 'ਅਤੇ ਹੋਰ, (23), ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਯੂਨੀਕ ਮੋਟਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, (24), ਵੀ ਉਸੇ ਹੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਇੱਕ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਹਰਾਓ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਡਾ: ਰਾਮ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਰਾਏ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ; ਜੋਗਿੰਦਰ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਮੋਟਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

30. ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, 'ਆਉਟ-ਸੈੱਟ' 'ਤੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾ, ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਜੂਟੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

31. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਬੈਚਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

5. ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ

Bhaga't Singh Sohan Singh *v.* Smt. Om Sharma and others
(S. S. Sandhawalia, C.J.)

ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਕੰਚਨ

(23) 1967 ਏਸੀਜੇ 150

(24) 1968 ACJ 318

10241 HC - ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਯੂਟੀ, ਸੀਐਚਡੀ,